

سوالات تستی عربی دوازدهم انسانی فصل پنجم - سری (پرش)

۱- عَيْنِ الْخَطَا فِي شَرْحِ الْكَلِمَات:

① الْإِتِّصَالَات: مكان تعمل فيه خدمة خطوط الهاتف!

② الذَّنْب: أداة تُستعمل للحفظ عند نزول المطر أو الثلج!

③ الفلاة: مكان برى لا أثر فيه من العشب و الماء!

④ الطُّبَّاشِير: شيء يستعمل للكتابة على السَّبَّورة!

۲- عَيْنِ الْعِبَارَةِ الَّتِي فِيهَا أَكْثَرُ عَدَدٍ مِنْ كَلِمَاتِ الْجَمْعِ.

① نَرْجُو مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ شِفَاءَ الْمَرْضَى وَإِنَارَةَ الْقُلُوبِ وَ الْعُقُولِ وَ كَثْرَةَ الْأَمْوَالِ.

② إِنَّ الْمُتَنَبِّيَ مِنْ كِبَارِ شُعَرَاءِ الْعَرَبِ فِي الْقُرُونِ الْمَاضِيَةِ.

③ لَقَدْ أَعْجَبْتَنِي بِرَمَاجِ التَّلْفَازِ خِلَالَ الْأَيَّامِ السَّابِقَةِ وَلِي آرَاءُ كَثِيرَةٌ حَوْلَهَا.

④ إِنَّ الْأَسْوَدَ تَهَاجِمُ فَرَائِسَهَا بِكُلِّ قُوَّةٍ ثُمَّ تَأْخُذُهَا بَعِيدًا عَنِ الْآخِرِينَ.

۳- عَيْنِ الصَّحِيحِ حَوْلَ شَرْحِ الْكَلِمَاتِ:

① التَّخْفِيفُ: تَقْلِيلُ السَّعْرِ عِنْدَ شِرَاءِ كُلِّ شَيْءٍ!

② السَّرْوَال: زِينَةٌ فِييَدِ الْمَرْأَةِ مِنَ الْفِضَّةِ أَوْ الذَّهَبِ!

③ الْخَائِبُ: هُوَ الَّذِي يَخَافُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ!

④ الْمِظْلَةُ: سَقُوطُ الْإِنْسَانِ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ!

۴- عَيْنِ الْخَطَا فِي تَرْجَمَةِ الْمُفْرَدَاتِ.

① اجْعَلِ الْيَوْمَ سَعِيدًا. / قرار بده

② احْمِنِي وَ احْمِ بِلَادِي. / حمایت کن

③ أَنْزِعْ قَلْبِي وَ قَلْبِي. / روشن گردان

④ اِمْلَأِ الصَّدْرَ إِِنْشِرَاحًا. / بپوشان

۵- عَيْنِ الْخَطَا عَنِ الْمُتَضَادِّ وَ الْمُتَرَادِفِ.

① صَارَ = أَصْبَحَ

② رَحَلَ = سَافَرَ

③ مَدَحَ = ذَمَّ

④ تَمَرَّدَ ≠ أَطَاعَ

۶- عَيْنِ الْخَطَا عَنْ الْمُتْرَادِفِ أَوْ الْمُتَضَادِّ.

① نَفَايَة = زُبَالَة

② دَفَعَ ≠ اسْتَلَمَ

③ غَفَرَ = اسْتَغْفَرَ

④ فَرَّقَ ≠ جَمَعَ

۷- عَيْنِ التَّرْجَمَةِ الصَّحِيحَةِ:

① الْإِعَانَةُ فِي الدُّرُوسِ. / بِي تَوْجَّهِي

② إِنْشِرَاحُ الصَّدْرِ. / شَاد كَرْدَن

③ إِنْآرَةُ الْعَقْلِ وَ الْقَلْبِ. / رُوشَن كَرْدَن

④ شِرَاءُ الْحَاجَاتِ الْمَنْزِلِيَّةِ / فَرُوخْتَن

۸ - «يا! اسْتَمِرُّوا فِي عَمَلِكُمْ حَتَّى النَّتِيجَةِ النَّهَائِيَّةِ.»

مَا هِيَ الْكَلِمَةُ غَيْرُ الْمُنَاسِبَةِ لِلْفَرَاغِ؟

① أَخِي

② أَصْدِقَائِي

③ أَوْلَادُ

④ رِجَالُ

۹ - عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ الْمُتَضَادِّ أَوْ الْمُتْرَادِفِ.

① الْوِعَاءُ = الْإِنَاءُ

② رَجَاءٌ = فَضْلُكَ

③ السَّائِلُ = الْمُجِيبُ

④ مَلَأَ = كَتَمَ

۱۰ - «أَحِبُّ لَغَيْرِكَ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ وَ اكْرَاهِ لَهُ مَا تَكْرَهُ لَهَا!» عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ:

① مَرْدَمِ نَفْسِ از دَرُونَم در کَمین / از هَمه مَرْدَم بَتَر در مَکر و کین

② آن خَزَان نَزْد خُدا نَفْس و هَوَاست / عَقْل و جَان عین بَهَار است و بَقاست

③ هَر چِه بر نَفْس خُویْش مِپسندِی / نِیز بر نَفْس دِیْگَرِی مِپسند

④ ای بَرادَر صَبَر کن بر دَرْد نِیش / تا رَهِی از نِیش نَفْس گَبر خُویْش

۱۱ - عَيْنِ الْخَطَا حَسَبَ الْحَقِيقَةِ:

① عِنْدَمَا بَكَتِ الْمَرْأَةُ فَاضَتْ عَيْنُهَا مِنَ الدَّمْعِ!

② الْإِكْثَارُ فِي اسْتِخْدَامِ الْأَسْمَدَةِ الْكِيمَاوِيَةِ يَنْفَعُ الْبَيْئَةَ!

③ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ مَنْ يَسْهَرُ اللَّيَالِيَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ!

④ مِنَ الْمُمَكِّنِ أَنْ يُودَى الْمَرَضُ الشَّدِيدُ إِلَى الْوَفَاةِ!

«كان رجل في قرية مشهوراً بقدرته على إصابة العين. فييومٍ من الأيام، أرادَ رجلٌ حسودٌ و فقير الحال أن يؤذِيَ أخاهُ الغنيَّ، فذهبَ إلى الرجلِ المشهورِ بإصابة العينِ و قالَ لَهُ: أريدُ منك أن تُصيبَ أخِي بالعينِ. وكانَ الرجلُ المشهورُ بإصابة العينِ ضعيفَ البصرِ. فقالَ للرجلِ الحسودِ: عليك أن تأخذني إلى المكانِ الذي يمرُّ منه أخوك كلَّ يومٍ؛ ثُمَّ أَشِرْ إليه و هو يأتي من بعيدٍ؛ سارَ الرجلانِ إلى المكانِ المحددِ، فوقفَا معاً على الطريقِ و عندما جاء الأخُ الغنيُّ من بعيدٍ، قال الحسودُ: هذا أخِي قادم من البعيد مسرعاً. تعجَّبَ الرجلُ المشهورُ بإصابة العينِ و قال: ياه، ان بصرك حادَّ جداً! و في الحال فَقَدَ الأخُ الحسودُ بصره!»

۱۲ - اِملاً الفراغَ (حَسَبَ النَّصِّ): كان بريئاً من أيِّ خطيئةٍ أو ذنبٍ!

۱) الأخُ الغنيُّ

۲) الأخُ الحسودُ

۳) الأخوانِ

۴) الرجلُ المشهورُ بإصابة العينِ

۱۳ - على أساس النصِّ:

۱) ذهبَ الرجلُ المشهورُ بإصابة العينِ إلى ممرِ الأخِ بنفسِه!

۲) ما وصلَ الرجلُ الحسودُ إلى غايته في نهاية الأمر!

۳) كانَ الأخوانِ الإثنانِ مُصابينِ بضعفِ العيونِ!

۴) إنَّ الأخَ الحسودَ أَكثَرَ من أخيه الآخرِ ثروَةً!

۱۴ - عيِّن الخطأ:

۱) إنَّ الأخَ ميَّزَ أخاهُ من المسافةِ البعيدةِ و أخبرَ الرجلَ و هو ضَعِيفُ البصرِ!

۲) أرادَ الرجلُ الحسودُ أن يُصيبَ أخاهُ بسوءٍ و لكنَّ الحسدَ يضرُّ و لا ينفعُ!

۳) الرجلُ المشهورُ بإصابة العينِ عزمَ أن يؤذِيَ الأخَ الحسودَ بدلَ الآخرِ!

۴) كانَ الكثيرونَ من النَّاسِ في تلكِ القريةِ يَعْلَمُونَ أنَّ للرجلِ قدرةً عجيبةً!

۱۵ - عيِّن ما لا يُناسبُ مفهومَ القصة:

۱) يا للعجب! إنَّ الأقاربَ كالعقارب!

۲) آن كه رفتار بد روا بیند / خود ز كردار خود جزا بیند

۳) من سلَّ سيفَ الظلمِ قَتَلَ به!

۴) چو اندر سری بینی آزار خلق / به شمشیر تیزش بیازار خلق

۱۶- «تأخذني»:

- ۱ فعل مضارع - معلوم أو مَبْنِي للمعلوم / فعلٌ و مفعوله ضمير الياء
- ۲ مضارع - من باب إفعال (له حرف زائد) / فعلٌ و مع فاعله جملة فعلية
- ۳ فعل - الهمزة من حروفه الزائدة / فعل و فاعلٌ؛ و النون حرف الوقاية
- ۴ مضارع - للمفرد المؤنث - مصدره: «أخذ» / فعلٌ و فاعله ضمير الياء

۱۷- «سار»:

- ۱ فعل ماضٍ - من مصدر «سَير» / فعلٌ و مع فاعله جملة اسمية
 - ۲ ماضٍ - للمفرد المذكر / فعل من الأفعال الناقصة و ليس له فاعل
 - ۳ فعل - معلوم (= مَبْنِي للمعلوم) / فعلٌ من الأفعال الناقصة، و الجملة فعلية
 - ۴ فعل ماضٍ - ليست له أحرف زائدة / فعلٌ و فاعله «الرجلان»، و الجملة فعلية
- ۱۸- «المُحدّد»:

- ۱ اسم - اسم فاعل (مشتق أو مأخوذ من مصدر «تحديد») / صفة لموصوفٍ مجرورٍ
 - ۲ مذكر - معرفة بالعلمية - اسم مفعول مادته: م د د / صفة لموصوفها «المكان»
 - ۳ مفرد - اسم مفعول (حروفه الأصلية أو مادته ح د د) - معرفة / صفة أو نعت
 - ۴ مفرد مذكر - اسم فاعل (حروفه الأصلية: م د د؛ مصدره: «تمديد») / صفة للموصوف
- ۱۹- عَيْنَ كلمة «رَبُّ» لا يمكن أن تكون مُنادى:

۱ «رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً»!

۲ «رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ»!

۳ رَبَّنَا لَا يَحَرِّمُ الزَّيْنَةَ الَّتِي أَحَلَّ لِعِبَادِهِ!

۴ رَبَّنَا احْمِنَا وَبِلَادِنَا مِنْ كُلِّ الْجِهَاتِ!

۲۰- عَيْنِ الْخَطَا: (فِي النَّدَاءِ)

۱ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي حَجَّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ فِي هَذَا الْعَامِ!

۲ يَا أَيُّهَا وَلَدَانِ إِبْحَثَا عَنِ الْمَقَالَةِ الْعِلْمِيَّةِ بِدَقَّةٍ أَكْثَرَ!

۳ أَبْنَاءَ إِيرَانَ إِنَّكُمْ قَادِرُونَ عَلَى بِنَاءِ الْمُسْتَقْبَلِ!

۴ يَا تَلَامِيذُ لَا تَفْقِدُوا إِحْتِرَامَكُمْ بَزْلَةً أَوْ خَطِيئَةً!

۲۱- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُنَادَى:

① لَا تَفْتَحِي النَّافِذَةَ مَرِيْمُ لِأَنَّ الْجَوَّ بَارِدٌ!

② طَالِبَةٌ لَا تَتَكَاسَلُ فِي أَعْمَالِهَا نَاجِحَةٌ!

③ «رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ»

④ «رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ»

۲۲- عَيْنُ الْعِبَارَةِ الَّتِي فِيهَا أَسْلُوبُ النَّدَاءِ.

① ابْنِي حَاوِلْ كَثِيرًا وَ أَخِيرًا نَجَحَ فِي مُسَابَقَاتِ رَمَى الْكُرَةِ.

② إِنَّكَ يُشَبِّهُ جَدَّهُ كَثِيرًا، أَتَعْجَبُ مِنْ هَذَا التَّشَابُهِ الْكَثِيرِ.

③ ابْنِي وَ صَدِيقَهُ سَيَشْتَرِكَانِ فِي مُبَارَاةِ كُرَةِ الْقَدَمِ فِي الْمَدْرَسَةِ.

④ وَلَدِي، مِنْ الْأَفْضَلِ أَنْ تَسْمَعَ كَلَامَ مُدْرِسِيكَ فَإِنَّهُمْ يُرِيدُونَ لَكَ كُلَّ الْخَيْرِ.

۲۳- عَيْنُ الْمُنَادَى:

① قُلْتُ لِوَالِدِي مُتَعْجَبًا: لِمَ تَبْكِي وَ قَدْ كُنْتَ فِي الْحَجِّ الْعَامِ الْمَاضِي!

② إِنْ لَمْ تَصْبِرِي عَلَى صَعُوبَةِ الدُّنْيَا فَلَنْ تَذُوقِي سَهُولَةَ عَاقِبَتِهَا!

③ نَفْسُ اسْتَغْفِرِي لِذُنُوبِكَ كُلِّ اللَّحَظَاتِ حَتَّى تُرْضِيَ رَبَّكَ!

④ هُوَاةُ أَسْمَاكِ الزَّيْنَةُ مُعْجَبُونَ بِهَذِهِ السَّمَكَةِ وَلَكِنْ تَغْذِيَّتُهَا صَعْبَةٌ عَلَيْكُمْ!

۲۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعَيْنِ: «قَالَ أَحَدُ :إِنَّا عَنْ الْمَعَاصِي لِسَبَبٍ وَاحِدٍ وَ هُوَ

قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ!»

① الصَّالِحُونَ - بَعِيدِينَ

② الصَّالِحُونَ - بَعِيدُونَ

۲۵- عَيْنُ مَا حُذِفَ فِيهَا حَرْفُ النَّدَاءِ.

① رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ.

② يَا إِلَهِي، يَا إِلَهِي يَا مُجِيبَ الدَّعَوَاتِ.

③ يَا صَادِقُ مَتَى سَتُلْتَحِقُ بِنَا؟

④ يَا بُنَيَّ اجْعَلْ نَفْسَكَ مِيزَانًا فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ غَيْرِكَ.

۲۶- ما هُوَ الْمُنَاسِبُ لِلْفَرَاغِ؟ «یا.....إِلْعَابًا بَعِيدَيْنِ عَنِ الشَّارِعِ فَهُوَ مُزْدَحِمٌ.»

- ① وَلَدِي ② زَيْنَبُ ③ أَبْنَائِي ④ حَمِيدٌ وَسَعِيدٌ

۲۷- عَيْنٌ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُنَادَى:

- ① رَبِّي إِرْحَمْ ضَعْفَ بَدَنِي!
② رَبِّي اجْعَلْنِي فِي رَحْمَتِكَ!
③ رَبَّنَا سَخَّرَ لَنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ!

④ رَبَّنَا لَا تَحْمِلْنَا عَلَيْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ!

۲۸- عَيْنٌ كَلِمَةُ «رَبِّ» يُمْكِنُ أَنْ تَكُونَ مُنَادَى!

- ① رَبِّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي صُدُورِكُمْ!
② رَبَّنَا هُوَ الَّذِي ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ!
③ رَبِّي انشُرْ خَزَائِنَ عُلُومِكَ عَلَيْنَا بِرَحْمَتِكَ!
④ رَبَّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى!

۲۹- عَيْنٌ الصَّحِيحُ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَالْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ: «رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ...»

- ① رَبِّ: إِسْمٌ - مُفْرَدٌ مَذْكَرٌ - مَعْرُوفٌ بِالْعِلْمِيَّةِ - مُعْرَبٌ / مُنَادَى وَمَنْصُوبٌ
② الْإِيمَانُ: إِسْمٌ - مُفْرَدٌ مَذْكَرٌ - مُصَدَّرٌ مِنْ بَابِ إِفْعَالٍ - مَعْرُوفٌ بِأَلْ / مُجْرُورٌ بِحَرْفِ الْجَرِّ
③ مُنَادَى: مُفْرَدٌ مَذْكَرٌ - إِسْمُ الْفَاعِلِ - نَكْرَةٌ / إِسْمُ الْحُرُوفِ الْمَشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ وَمَنْصُوبٌ بِالْفَتْحَةِ
④ يُنَادِي: فِعْلٌ مُضَارِعٌ - مُزِيدٌ ثَلَاثِي مِنْ بَابِ إِفْعَالٍ - مَعْلُومٌ / فِعْلٌ وَفَاعِلُهُ ضَمِيرٌ «هُوَ»

المستتر

۳۰- «یا.....! لِمَ لَا تُشَارِكُنَ الْحَفْلَةَ مَعَنَا؟» مَا هُوَ الْمُنَاسِبُ لِلْفَرَاغِ؟

- ① أَيُّهَا النَّاسُ
② أَيَّتُهَا الطِّفْلَتَانِ
③ بَنَاتُ
④ أُمِّي

۳۱- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْمَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ: «يَا أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ! إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ»

① أَحْسَنَ: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي (مصدره: إحسان) - مبنی - معلوم / فعلٌ و فاعله ضميرٌ مستترٌ

② الْخَالِقِينَ: جمع سالم المذكر - إسم الفاعل من مصدر ثلاثي مجرد - معرفٌ بآل / مضاف إليه و مجرور بالياء

③ أَنْزَلْتَ: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي (من باب إفعال) - معرب - معلوم / فعلٌ و فاعله ضميرٌ بارزٌ

④ خَيْرٌ: إسم - مفرد مذكر - إسم التفضيل - نكرة - معرب / مجرور بحرف الجرّ؛ من خير: الجارّ و المجرور

۳۲- عَيْنَ الصَّحِيحِ: «فِي كُلِّ شَيْءٍ خَيْرٌ وَ جَمَالٌ لَا تُشَاهِدُهُمَا إِلَّا أَنْ تَتَنَبَّهُ إِلَيْهِمَا!»:

① در همه چیزها خوبی و زیبایی است که آن‌ها نخواهی دید جز اینکه به آن‌ها توجه کنی!

② در هر چیزی خیری و زیبایی است که آن دو را نمی‌بینی مگر اینکه به آن‌ها توجه کنی!

③ در هر چیزی خیر و زیبایی وجود دارد که آن دو را کسی ندید مگر اینکه به آن‌ها توجه کنی!

④ در همه چیزها خیری و زیبایی است که فقط با آگاه کردن به آن‌ها می‌توانی آن دو را ببینی!

۳۳- عَيْنَ الصَّحِيحِ: «أَحَدُ الْمَهْدَدَاتِ الَّتِي تُوَدَّى إِلَى اخْتِلَالِ تَوَازُنِ الْبَيْئَةِ إِفْرَاطَ الْمَزَارَعِينَ فِي اسْتِخْدَامِ الْأَسْمَدَةِ الْكِيمْيَاوِيَّةِ فِي الْحَقُولِ!»:

① یکی از تهدیدکننده‌هایی که تعادل در محیط زیست را برهم می‌زند زیاده‌روی کشاورزان در استفاده کودهای شیمیایی در مزارع است!

② کشاورزان از کودهای شیمیایی در کشتزارها به شکل مفرط استفاده می‌کنند و این یکی از تهدیدهایی است که به اختلال در تعادل محیط منجر می‌شود!

③ یکی از تهدیدکننده‌هایی که به اختلال تعادل محیط زیست می‌انجامد، زیاده‌روی کشاورزان در به کار بردن کودهای شیمیایی در کشتزارهاست!

④ استفاده زیاد کشاورزان از کودهای شیمیایی در مزارع یکی از تهدیدهایی است که به تعادل محیط زیست اختلال وارد می‌کند!

۳۴- عَيْنَ الصَّحِيحِ: «لَأَجْعَلَ ذَلِكَ الشَّهيدَ اسْوَتِي لِأَنَّهُ كَانَ قَدْ تَحَمَّلَ المصائبَ وَ أَصْبَحَ عالِماً كَبيراً!»:

① واجب است آن شهید را الگویی قرار بدهم چون که او سختی‌ها را تحمل کرد و دانشمند بزرگی بود!

② باید آن شهیدان را الگویی قرار داد زیرا او سختی را تحمل می‌کرده و دانشمند بزرگی شده بود!
③ آن شهید را باید الگویی برای خود قرار می‌دادم زیرا او سختی‌ها را تحمل کرده بود و دانشمند بزرگ شده بود!

④ باید آن شهید را الگویی قرار بدهم زیرا او سختی‌ها را تحمل کرده بود و دانشمند بزرگی شده بود!

۳۵- عَيْنَ الْخِطَا:

① نَزَلَ الْجُنُودُ التَّمثالَ وَ رَفَعَ عِلْمَ إِيرانَ مَكَانَهُ! سرباز مجسمه‌ها را پایین آورد و پرچم ایران را به جایش برافراشت!

② يَذُوقُ الْإِنسانَ الْمُجَرَّبَ الْحُلُوَّ وَالْمُرَّ فِي الْحَيَاةِ! انسان باتجربه شیرینی و تلخی را در زندگی می‌چشد!

③ عَلِمْتُ هَذَا الطَّرِيقَ صَعْبَ وَ لَمْ يُدَبِّرْ مِنْ قَبْلُ! فهمیدم این راه سخت است و از قبل پیش‌بینی نشده بود!

④ قَدَّمَ وَالِدِي اقْتِرَاحاً وَلَكِنَّهُ قَدْ رَفَضَ عِنْدَ الْمَدِيرِ! پدرم پیشنهادی داد ولی آن نزد مدیر رد شد!

۳۶- عَيْنَ الصَّحِيحِ: «لَا تَصْعُرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَ لَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحاً إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ!»:

① گونه‌ات را با تکبر برای مردم بر نمی‌گردانی و در زمین با ناز و خودپسندی راه نمی‌روی چون که خداوند هر خودپسند فخر فروش را دوست نمی‌دارد.

② چهره‌تان را برای مردم برنگردانید و در زمین با ناز و خودپسندی راه نروید همانا خداوند خودپسندان فخر فروش را دوست ندارد.

③ رویت را برای مردم با تکبر برنگردان و در زمین با ناز و خودپسندی راه نرو همانا خداوند هر خودپسند فخر فروشی را دوست ندارد.

④ رویتان را برای مردم برنگردان و در زمین با تکبر راه نرو همانا خداوند همه خودپسندان مغرور را دوست ندارد.

۳۷- عَيْنُ الصَّحِيح: «لَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يَذْهَبَ إِلَى الْحَجِّ هَذَا الْعَامَ إِلَّا الْحَجَّاجُ الَّذِينَ كَانُوا مُسْتَطْعِينَ!»

۱) فقط حاجیانی که توانا بودند امسال توانستند به حج بروند!

۲) نمی‌توانند به حج بروند امسال جز حاجیان که توانا بودند!

۳) فقط حاجیانی که قادر هستند امسال نتوانستند به حج بروند!

۴) حاجیانی که توانا بودند امسال به حج خواهند رفت!

۳۸- عَيْنُ الصَّحِيح: «الْعَسَلُ مِنْ أَهَمِّ الْأَغْذِيَةِ الَّتِي يَحْتَاجُهَا الْإِنْسَانُ خَاصَّةً الْأَطْفَالُ!»:

۱) عسل از مهم‌ترین غذاهایی است که انسان به ویژه کودکان به آن نیاز دارند!

۲) عسل از غذاهای مهم است که انسان به خصوص اطفال به آن نیاز دارند!

۳) عسل از مهم‌ترین غذاهایی است که انسان به ویژه کودکان به آن نیاز داشته‌اند!

۴) عسل از غذاهای مهمی است که انسان به خصوص اطفال به آن نیازمند هستند!

۳۹- «كَأَنَّ أَصْدِقَائِي مُتَرَدِّدُونَ فِي شِرَاءِ الْبَضَاعَاتِ، وَلَكِنَّ الْبَائِعَ اعَازَمَ عَلَيَّ بَيْعِهَا!»

۱) گویا دوستانم در خرید کالاها مردد هستند، ولی فروشنده به فروش آن‌ها مصمم است!

۲) مثل اینکه دوستان من در فروش اجناس تردید دارند، ولی خریدار قصد خریدن جنسش را دارد!

۳) چه بسا دوستانم در خرید کالا دو دل هستند، ولی فروشنده تصمیم دارد بفروشد!

۴) انگار دوستان در خریدن کالاها شکاک شده‌اند، اما فروشنده تصمیم به فروش آن‌ها دارد!

۴۰- عَيْنُ الصَّحِيح: لَا يَفْكَرُ الشَّبَابُ الْمُسْلِمُونَ بِعَاقِبَةِ أَعْمَالِهِمْ إِلَّا الَّذِينَ يَهْتَمُّونَ بِكَسْبِ التَّجَارِبِ!»:

۱) جوانان مسلمانان، جز کسانی که به دست آوردن تجربه‌ها اهمیت دادند به عاقبت کارهایشان فکر نکردند!

۲) جوانان مسلمان، مگر آنان که به دست آوردن تجربه‌ها اهمیت می‌دهند به عاقبت

کارهایشان فکر نخواهند کرد! ۳) جوانان مسلمان، جز کسانی که به دست آوردن تجربه‌ها

اهمیت می‌دهند به عاقبت کارهایشان فکر نمی‌کنند! ۴) جوانان مسلمان، فقط کسانی هستند

که به تجربه‌ها اهمیت می‌دهند و به سرانجام کارشان فکر می‌کنند!

۴۱- عَيْنُ الصُّحُوحِ : يَقَالُ أَنَّ الْإِسْلَامَ يَعِدُّ مَصْبَاحًا لِلْحَضَارَةِ الْإِنْسَانِيَّةِ وَ الْحَرِيَّةِ عِبْرَ الْقُرُونِ وَ الْأَجْيَالِ!»:

۱) گفته می‌شود اسلام برای تمدن انسانی و آزادی خواهی در طول قرن‌ها و نسل‌ها چراغ به حساب می‌آید!

۲) می‌شود گفت که اسلام چراغی برای تمدن انسانی و آزادی بر فراز قرن‌ها و نسل‌های بشری است!

۳) ممکن است گفته شود که اسلام برای تمدن انسانی و آزادی خواهی در طول قرن‌ها و نسل‌ها چراغی به شمار می‌آید!

۴) گفته می‌شود که اسلام چراغی برای تمدن انسانی و آزادی در طول قرن‌ها و نسل‌ها شمرده می‌شود!

۴۲- «رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ»

۱) پروردگار من، فرزندانم و مرا برپادارنده نماز قرار بده، پروردگارا، دعا را بپذیر.

۲) پروردگارا، مرا و فرزندانم را برپادارنده نماز قرار بده، پروردگارا دعایم را بپذیر.

۳) پروردگارا، من و فرزندانم را برپادارنده نماز قراردادی، پروردگارا دعایم را بپذیر.

۴) پروردگارا، ما را برپادارنده نماز قرار بده، پروردگارم دعایمان را بپذیر.

۴۳- «مَا أَصْعَبَ الْحَيَاةَ عِنْدَمَا تَعِيشُهَا نَادِمًا عَلَى الْأَمْسِ وَ خَائِفًا مِنَ الْغَدَا!»:

۱) زندگی بسیار سخت‌تر است، وقتی با پشیمانی از دیروز و با ترس از فردا زیسته شود!

۲) زندگی چه سخت است، هنگامی که آن را پشیمان از دیروز و ترسان از فردا زندگی می‌کنی!

۳) چقدر زندگی دشوار است، وقتی که در هنگام زندگی، از دیروز پشیمان و از فردا ترسان

باشی!

۴) قطعاً زندگی دشوار است، زمانی که با پشیمانی از گذشته و با ترس از آینده آن را سپری

می‌کنی!

۴۴- «مَا أَظْلَمَ الْإِنْسَانَ لِلطَّبِيعَةِ فِي نَشَاطَاتِهِ!»؛ الْجَمْلَةُ تَدُلُّ عَلَى

۱) الكثرة ۲) التأكيد ۳) بيان الحالة ۴) التعجب

۴۵- عَيْنِ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ: «فَفُزَّ بِعِلْمٍ وَلَا تَطْلُبُ بِهِ بَدَلًا فَالْنَّاسُ مَوْتِي وَ أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ»:

① پس به دنبال دانش باش و در عوض آن جانشین مجوی، زیرا مردم مرده‌اند و دانشمندان زنده‌اند!

② پس با دانش رستگار شو و به جای آن جانشینی مجوی، پس مردم مردگان و اهل دانش زندگان‌اند!

③ کسب دانش کن و رستگار شو و به جای آن جانشینی مجوی، زیرا مردم می‌میرند و اهل علم پایدارند!

④ پس دانشی به دست آور تا رستگار شوی و به دنبال چیز دیگر مباش، چرا که مردم مردگان‌اند و اهل علم زنده‌اند!

۴۶- عَيْنِ الْخَطَا:

① أَرْجُو مِنَ اللَّهِ أَنْ يُثَبِّتَ أَقْدَامَكُمْ وَيُعِينَكُمْ فِيمَا جَدِيرُونَ بِهَا! از خداوند می‌خواهم که گام‌هایتان را استوار سازد و شما را در آنچه به آن شایسته هستید، یاری رساند!

② أَيُّهَا السَّادَةُ لَا تَقُولُوا مَا لَا تَحِبُّونَ أَنْ يُقَالَ لَكُمْ: اَيُّ أَقْيَانٍ أَنْجَحَ رَأْسَهُ دُونَ دُرِّهِ شِمَا كَفْتَهُ شَوْد، [در حق دیگران] نگوئید!

③ يَا مَنْ تَشْتَغَلُ بِدُنْيَاكَ إَعْلَمْ أَنَّ الْمَوْتَ يَأْتِي بَغْتَةً! اَيُّ كَسِي كَهْ بِهْ دُنْيَايْتِ مَشْغُولِ هَسْتِي بَدَانْ كَهْ مَرَكْ نَاكَهَانْ فَرَا خَوَاهِدْ رَسِيد!

④ اسْتَقَرَّ السَّلَامُ وَالْأَمْنُ فِي أَنْحَاءِ الْبِلَادِ وَ يَحْمِينَا اللَّهُ! صَلَاحْ وَ اَمْنِيَّتْ دَرِ سَرَايِرْ كُشُورْ بَرَقَرَارِ اسْتْ وَ خُدا از ما نگهداری می‌کند!

۴۷- «مِنَ النَّاسِ مَنْ يَرْجُو رَحْمَةَ اللَّهِ وَ يَعْبُدُهُ عِبَادَةَ الْمُؤْمِنِينَ وَ يَخَافُ عَذَابَهُ خَوْفَ الْخَاشِعِينَ!»:

① از میان مردم کسی هست که به رحمت خدا امید دارد و او را همانند مؤمنان عبادت می‌کند و همچون خشوع‌کنندگان از عذابش می‌ترسد!

② برخی از میان مردم، به رحمت خدا امید دارند، قطعاً او را مثل مؤمنان می‌پرستند و مانند خاشعان از عذاب وی ترسان می‌شوند!

③ از بین مردم کسی هست که به رحمت الهی امید دارد و او را با ایمان عبادت می‌کند و با خشوع از عذاب وی می‌ترسد!

④ کسانی از بین مردم به رحمت خدا امیدوارند که او را با ایمان عبادت کنند و خاشعانه از عذاب او بترسند!

۴۸- «قطعاً فرد با پشتکار به اهدافش می‌رسد، پس ای کاش بیشتر از این تلاش کرده بودم!»

- ① أَنْ الْمَجْدَةَ يَصِلُ إِلَى غَايَاتِهَا فَيَا لَيْتَنِي أَجْتَهِدُ أَكْثَرَ مِنْ هَذَا!
- ② كَأَنَّ الدَّوْؤَبَ يَصِلُ إِلَى هَدَفِهِ لَعَلَّنِي إِجْتَهِدْتُ كَثِيرًا مِنْ هَذَا!
- ③ إِنَّ الدَّوْؤَبَ يَصِلُ إِلَى أَهْدَافِهِ فَيَا لَيْتَنِي حَاوَلْتُ أَكْثَرَ مِنْ هَذَا!
- ④ إِنَّ الْمَجْدَ يَصِلُ إِلَى غَايَاتِهِ فَيَا لَيْتَنِي كُنْتُ أُحَاوِلُ كَثِيرًا مِنْ هَذَا!

۴۹- «يَا بَنِيَّ! إِذَا افْتَخَرَ النَّاسُ بِحَسَنِ كَلَامِهِمْ فَافْتَخِرْ بِحُسْنِ صَمَتِكَ!»:

- ① ای فرزندم! وقتی مردم به کلام خوب خویش افتخار می‌نمایند، تو به سکوت خوب خود افتخار می‌کنی!
- ② پسر دلبندم! هر گاه دیگران به زیبایی کلام افتخار کردند، پس به زیبایی، سکوت کن و افتخار بنما!
- ③ ای فرزندکم! وقتی مردم با خوش سخنی خود افتخار نمودند، تو نیز با سکوت خوبت افتخار می‌کنی!
- ④ ای پسرکم! هرگاه مردم به خوبی سخنشان افتخار نمایند، تو به خوبی سکوتت افتخار کن!

۵۰- عَيْنِ الْخَطَا فِي التَّرَجُّمَةِ.

- ① وَأَمَّا الدُّنْيَا سَلَامًا شَامِلًا كُلَّ الْجِهَاتِ. وَ دُنْيَا پَر از صَلَاح و دوستی کن در همه جهت‌ها.
- ② وَعَدَنِي صَدِيقِي أَنْ يُعِينَنِي فِي بَعْضِ الْأُمُورِ الْفَنِيَّةِ. دوستم به من قول داد که در برخی کارهای هنری کمکم خواهد کرد.
- ③ كَانَ لَهُ حِظٌ كَبِيرٌ عِنْدَ مَا فَازَ فِي الْمُسَابَقَةِ الْكُبْرَى. شانس بزرگی داشت وقتی که در مسابقه بزرگ برنده شد.
- ④ كَانَ اللَّهُ فِي عَوْنِكَ يَا صَدِيقِي. خدا یارت باشد دوست من.

۵۱- «كَانَتِ الْأُمُّ تَحْمِي وَلَدَهَا وَ تَقُولُ لَهُ بِالْبِسْمَةِ: أَنْزِلْ قَلْبَكَ بِصَلَاةٍ تُبْعِدُكَ عَنْ ذِكْرِ الشَّيْطَانِ وَ لَا تُطْعِمُهُ عَنْهُ!»:

۱) مادر از فرزندش حمایت می کرد و با لبخند به او می گفت: قلبت را با نمازی که یاد شیطان را از تو دور می کند، روشن کن و از او پیروی نکن!

۲) مادری از فرزندش نگهداری می کرد و با تبسمی به او می گوید: با نمازی که یاد شیطان را از بین ببرد، قلبت را نورانی کن و از او دنباله روی نکن!

۳) مادر از پسر خود نگهداری می کرد و با لبخند به وی می گفت: قلب خود را به وسیله نمازی که تو را از یاد شیطان دور می کند، روشن کن و از او تبعیت نکن!

۴) مادر از پسرش نگهداری می کند و با تبسم به او می گوید: قلبت را نورانی کن با نمازی که تو را از یاد شیطان دور کند و از وی دنباله روی نکنی!

۵۲- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّعْرِيبِ: «هَرَكَسَ بِهِ مَا بَخَنَدَتْهُ مَا رَأَتْهُ كَمَا كُنْتُ كُنْتُ أَوْ كَمَا فَهَنْتُ كُنْتُ!»:

۱) مَنْ ضَحَكَ عَلَيْنَا لِيَحْزَنَّا فَإِنَّهُ قَلِيلُ الثَّقَافَةِ!

۲) مَنْ ضَحَكَ عَلَيْنَا لِيُؤْذِنَا فَإِنَّهُ قَلِيلُ الثَّقَافَةِ!

۳) مَنْ ضَحَكَ حَتَّى يُؤْذِنَا فَإِنَّهُ قَلِيلُ الْحَضَارَةِ!

۴) مَنْ يَضْحَكُ عَلَيْنَا لِنُؤْذِي فَإِنَّهُ الثَّقَافَةُ الْقَلِيلَةُ!

۵۳- عَيْنُ الْخَطَا فِي التَّعْرِيبِ: «أَوْ نَتَوَانَسْتُ جَوَابَ بَدَّهْ وَ شَرُوعَ بِهِ غَرِبَهُ كَرْد!»:

۱) هُوَ لَمْ يَقْدِرْ عَلَى الْإِجَابَةِ وَ بَدَأَ بِالْبُكَاءِ!

۲) هِيَ مَا قَدَّرَتْ عَلَى الْإِجَابَةِ وَ بَدَأَتْ بِالْبُكَاءِ!

۳) هَيْلَا تَقْدِرُ أَنْ تُجِيبَ وَ بَدَأَتْ بِالْبُكَاءِ!

۴) هُوَ مَا قَدَّرَ أَنْ يُجِيبَ وَ بَدَأَ بِالْبُكَاءِ!

۵۴- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

۱) مِنْ أَخْلَاقِ الْجَاهِلِ الْمُعَارَضَةِ قَبْلَ أَنْ يَفْهَمَ!

۲) يَزْرَعُ الْفَلَّاحُ الْمَجْدَّ أَشْجَارًا كَثِيرَةً فِي الْمَزْرَعَةِ!

۳) هَذِهِ حُبُوبٌ مُهْدَتَةٌ، عِنْدِي صُدَاعٌ وَ أَنَا بِحَاجَةٍ إِلَيْهَا!

۴) يَحْتَفِلُ النَّاسُ بِهَذَا الْيَوْمِ وَيُسَمُّونَهُ مِهْرَجَانَ مَطَرِ السَّمَاءِ!

۵۵- عین الخطا فی ضبط الحركات:

① مَنْ يُحْسِنِ إِلَى النَّاسِ فَاللَّهُ يَجْزِيهِ عَلَى إِحْسَانِهِ!

② تَجْتَهِدُ الْآمَ فِي أَرْبَعِينَ يَوْمَ حَتَّى يَشْتَغَلَ إِنْبَهَا!

③ هَذِهِ شَجَرَةٌ يَسْتَعْدِمُهَا الْمَزَارِعُونَ حَوْلَ مَزَارِعِهِمْ!

④ مَنْ يُعَامِلُ النَّاسَ بِالسَّوِّ لَيَنْظُرَ إِلَى عَمَلِهِ بِدِقَّةٍ!

۵۶- عَيْنُ الْأَقْرَبِ بِمَفْهُومِ هَذَا الْحَدِيثِ: «لَا تُسَبِّوْا النَّاسَ فَتَكْتَسِبُوا الْعَدَاوَةَ بَيْنَهُمْ»

① عداوة العاقل خيرٌ من صداقة الجاهل!

② دوست آن است که گیرد دست دوست / در پريشان حالی و درماندگی

③ به نرمی ز دشمن توان کرد دوست / چو با دوست سختی کنی دشمن اوست

④ عند الشُّدائد يعرف الإخوان!

۵۷- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَالْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ.

«عَصَفَتْ رِيَّاحٌ شَدِيدَةً خَرَبَتْ بَيْتًا جَنْبَ شَاطِئِ الْبَحْرِ.»

① رِيَّاحٌ: اسم، جَمْعٌ لِلتَّكْسِيرِ، نَكْرَةٌ، مفردة رِيح / فاعِلٌ

② عَصَفَتْ: فعلٌ ماضٍ، مفردٌ مؤنثٌ، مخاطبٌ، ثلاثيٌ مزيدٌ (بابُ إفعال) لازمٌ، معلومٌ / فعلٌ و

فاعلةٌ رِيَّاحٌ

③ خَرَبَتْ: فعلٌ ماضٍ، مفردٌ مؤنثٌ غائبٌ، ثلاثيٌ مزيدٌ (بابُ تفعّل)، لازمٌ و معلومٌ / جملةٌ وصفية

④ شَاطِئِ: اسم، مفردٌ، مذکرٌ، نَكْرَةٌ، اسمُ المفعول / صفة

۵۸- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

«عَاهَدَ الطُّلَّابُ أَسْتَاذَهُمْ عَلَى أَنْ لَا يَكْذِبُوا وَ قَالُوا لَهُ نَادِمِينَ: تَعَلَّمْنَا دَرْسًا لَأَنْنَسَاهُ أَبَدًا.»

① عَاهَدَ: فعلٌ أمرٌ، مفردٌ مذکرٌ للمخاطب، ثلاثيٌ مزيدٌ (بابُ مفاعلة)، متعدّدٌ، معلومٌ

② الطُّلَّابُ: اسم، جَمْعٌ لِلتَّكْسِيرِ، مفردُهُ الطَّالِبُ، اسمُ الفاعل، معرفةٌ بـأَل

③ نادمين اسم، مُثنًى، مفردُهُ نادِم، اسمُ الفاعل، نَكْرَةٌ

④ تَعَلَّمْنَا: فعلٌ ماضٍ، للمتكلم مع الغير، ثلاثيٌ مزيدٌ، بابُ تفعيل، لازمٌ، معلومٌ

۵۹- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْمَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ:
 «الشَّاعِرُ أَحْمَدُ رَامِي تَخَرَّجَ مِنْ مَدْرَسَةِ الْمُعَلِّمِينَ وَ حَصَلَ عَلَى شَهَادَةٍ فِي فَرْعِ الْمَكْتَبَاتِ وَ الْوُثَائِقِ مِنْ
 جَامِعَةِ السُّورَبُونِ.»

- ① الشَّاعِرُ: اسْمٌ، مَفْرَدٌ مَذَكَّرٌ، اسْمُ الْفَاعِلِ، مَعْرِفَةٌ بِأَلْ
- ② الْمُعَلِّمِينَ: اسْمٌ، جَمْعٌ مَذَكَّرٌ، اسْمُ الْمَفْعُولِ، مَعْرِفَةٌ بِأَلْ
- ③ الْمَكْتَبَاتِ: اسْمٌ، جَمْعٌ لِلتَّكْسِيرِ، اسْمُ الْمَكَانِ، مَعْرِفَةٌ بِأَلْ
- ④ الْوُثَائِقِ: اسْمٌ جَمْعٌ لِلتَّكْسِيرِ عَلَى وَزْنِ مَفَاعِيلِ

